

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ)
Білоруський торгово-економічний університет
споживчої кооперації
Карагандинський економічний університет
Казспоживспілки**

МЕРЕЖЕВИЙ БІЗНЕС І ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ УКРАЇНИ ТА КРАЇН СНД

**МАТЕРІАЛИ
VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

(м. Полтава, 20–21 квітня 2016 року)

**Полтава
ПУЕТ
2016**

УДК 339.3(477+061.1СНД)
ББК 65.422я431
М52

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» заборонено

Редакційна колегія:

О. О. Нестуля, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

Н. М. Тягунова, к. е. н., професор кафедри комерційної діяльності та підприємництва, декан факультету товарознавства, торгівлі та маркетингу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

П. Ю. Балабан, к. е. н., професор, завідувач кафедри комерційної діяльності та підприємництва Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

В. І. Місюкевич, к. е. н., доцент кафедри комерційної діяльності та підприємництва Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

Ю. В. Іванов, к. е. н., доцент кафедри комерційної діяльності та підприємництва Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

О. М. Михайленко, к. е. н., доцент кафедри комерційної діяльності та підприємництва Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

В. В. Лісіца, к. е. н., доцент кафедри комерційної діяльності та підприємництва Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

М52 **Мережевий бізнес і внутрішня торгівля України та країн СНД :** матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, (м. Полтава, 20–21 квітня 2016 року). – Полтава : ПУЕТ, 2016. – 218 с.

ISBN 978-966-184-237-2

У матеріалах VI Міжнародної інтернет-конференції розглянуті актуальні проблеми розвитку внутрішньої торгівлі і мережевого бізнесу в Україні та зарубіжних країнах в умовах глобальних економічних змін.

Наукові дослідження авторів спрямовані на з'ясування сучасного стану та перспектив подальшого розвитку торговельної сфери та інших видів економічної діяльності, трансформаційних процесів у споживчій кооперації, структурних змін ринку під впливом мережевих операторів, проблем маркетингу та менеджменту торговельних підприємств, виявлення регіональних аспектів розвитку мережевого бізнесу та проблемних питань підготовки фахівців торгівлі, якості та конкурентоспроможності товарів у глобальній економіці.

УДК 339.3(477+061.1СНД)
ББК 65.422я431

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

ISBN 978-966-184-237-2

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», 2016

3. Развитие логистической сети: создание торговыми сетями собственных логистических центров для оптимизации поставок и упрощения работы с производителями.

4. Привлечение иностранных экспертов: современные сети активно привлекают в качестве ТОП-менеджеров иностранных экспертов отрасли («Евроопт» и «Соседи» – Литва, «Белмаркет» – Голландия).

5. Активное развитие всех современных форматов: гипермаркетов, супермаркетов, «магазин у дома».

Список использованных источников

1. Бекова Р. Ж. Глобализация розничной торговли как фактор конкурентоспособности предприятия: международный опыт / Р. Ж. Бекова [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.group-global.org/ru/storage_manage/.../24120. – Дата доступа: 10.03.2016. – Название с экрана.
2. О государственном регулировании торговли и общественного питания в Республике Беларусь : закон Республики Беларусь от 08 янв. 2014 г. № 12 -З // Нац. реестр правовых актов Респ. Беларусь. – 2014. – № 2/2126.
3. Розничная и оптовая торговля, общественное питание в Республике Беларусь : стат. сб. / Нац. стат. комитет Респ. Беларусь. – Минск, 2012. – 227 с.

*Т. Є. Іщейкін, к. е. н., ст. викладач
ПУЕТ, м. Полтава*

СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ

Торгівля є однією з найважливіших сфер економічної діяльності, від якої значно залежить якість життя населення, розвиток економіки та її конкурентоспроможність у світі в цілому. Розвиток роздрібної торгівлі України є складним динамічним процесом, який відбувається в умовах трансформаційних змін національної економіки під впливом низки чинників правового, соціального та економічного характеру. Мінливість цих чинників впливає на тенденції розвитку ринкового середовища функціонування торговельних підприємств, вимагаючи адекватних під-

ходів до управління для забезпечення ефективного використання їх ресурсного потенціалу. Саме тому, аналіз сучасного стану та перспектив розвитку роздрібної торгівлі в Україні є вкрай важливим для досягнення стабільних позитивних результатів діяльності торговельного підприємства.

Роздрібна торгівля – це діяльність із продажу товарів безпосередньо громадянам та іншим кінцевим споживачам для їхнього власного некомерційного використання незалежно від форми розрахунків [1, с. 314]. Роздрібна торгівля забезпечує завершальну стадію процесу товарно-грошового обміну. Зв'язуючи обмін у формі купівлі-продажу з особистим споживанням продовольства, вона опосередковує процес відтворення, впливає на обсяги і структуру товарної пропозиції на ринку продовольчих та непродовольчих товарів, стабілізує його, а головне, забезпечує життєво важливі потреби людей продуктами харчування.

Для того, щоб проаналізувати сучасний стан роздрібної торгівлі України необхідно здійснити оцінку обороту роздрібної торгівлі.

Оборот роздрібної торгівлі – це обсяг товарної маси, що перейшла зі сфери товарного обігу у сферу особистого споживання.

Так за даними Державної служби статистики оборот роздрібної торгівлі за 2014 р. становив 901,9 млрд грн, що на 8,9 % менше обсягу 2013 р. У структурі обороту роздрібної торгівлі 47,4 % припадало на оборот торгової мережі підприємств (юридичних осіб), 30,9 % становив оборот ринків (продаж споживчих товарів фізичними особами-підприємцями та громадянами), 21,7 % – оборот фізичних осіб-підприємців, що мають мережу поза ринками. У торговій мережі та на складах підприємств, що здійснювали роздрібну торгівлю, товарних запасів на 1 січня 2015 р. налічувалось на 45,9 млрд грн [4].

Згідно даних Державної служби статистики щодо обсягу роздрібного товарообороту за 2015 рік, найбільше обіг роздрібної торгівлі знизився в Луганській і Донецькій областях – на 71,5 % і 66,4 %, до 7,9 млрд грн і 31,2 млрд грн. відповідно. Найменше скорочення роздрібного товарообігу спостерігалось в Київській (на 12,5 %, до 52,1 млрд грн) і Кіровоградській (на 12,6 %, до

21,7 млрд грн) областях. При цьому роздрібний товарообіг у Києві в 2015 році знизився на 14,6 %, до 158,5 млрд грн Нагадаємо, що у 2014 році роздрібний товарообіг в Україні скоротився на 8,6 % порівняно з 2013 роком – до 903,535 млрд грн [4].

Проаналізувавши показники роздрібногo товарообороту по окремих областях та загалом по Україні, можна зробити висновок, що спостерігається тенденція до скорочення обсягів роздрібногo товарообороту як по регіонам так і по країні в цілому та відбуваються негативні зміни у товарообороті торгової мережі, частка якої у загальному товарообороті роздрібних торговельних підприємств сягає 97,5 % (-2,5 %). Його обсяг у 2014 р. відносно 2013 р. у порівнянних цінах зменшився на 9,8 % і становив 427,5 млрд грн. Такі негативні показники обумовлені низкою несприятливих чинників економічного, політичного та соціального характеру. Серед економічних чинників можна виокремити високий рівень інфляції, знецінення національної валюти, зменшення обсягів промислового виробництва. До політичних чинників слід віднести відсутність реформ та чіткої програми дій для розвитку та підтримки роздрібних торговельних підприємств. Серед соціальних чинників на обсяг роздрібногo товарообороту негативно впливають низька платоспроможність населення, зростаюче безробіття (приховане), зменшення частки середнього прошарку населення та ін. Тому, виходячи з вищезазначеного до головних напрямків підвищення ефективності функціонування підприємств роздрібної торгівлі можна віднести: вдосконалення структури мережі торговельних підприємств і впровадження якісно нових систем обслуговування ринкового типу; розширення мережі супермаркетів із широким асортиментом товарів і максимальними зручностями для покупців; впровадження широкої системи бонусів від виробників і постачальників, надання маркетингових послуг, реклами; підвищення ролі оптової ланки та забезпечення її інтеграції з роздрібною мережею у формуванні товарних ресурсів і централізованого постачання, що знизить витратомісткість обороту та прискорить оборотність товарів; підвищення рівня фінансового менеджменту, економічно обґрунтованого планування доходів, витрат і при-

бутку, ресурсного забезпечення операційної діяльності та реальних інвестицій; підвищення рівня факторного аналізу і контролю виконання плану економічного та соціального розвитку торговельних підприємств, їх фінансового стану; своєчасне виявлення фінансових проблем, проведення антикризових заходів і запобігання банкрутства підприємств [2, с. 250].

Отже, можна зробити висновок, що роздрібна торгівля є на сьогодні одною із пріоритетних сфер економічної діяльності, від якої на пряму залежить якість життя людини, розвиток економіки та її конкурентоспроможність у глобалізованому світі. За умови стійкого зростання купівельної спроможності населення (індексації заробітних плат та пенсій) та зростання економіки (ріст ВВП) у найближчі роки можна очікувати розширення роздрібною торгівлі, а відтак і введення в дію нових роздрібних форматів, що зможуть охопити широке коло споживачів та надати їм якісні товари за доступними цінами.

Список використаних джерел

1. Організація торгівлі : підручник. – 2-ге вид. [переробл. та доп.] / за ред. Аполія В. В., Мішук І. П., Ребицького В. М. – Київ : Центр навч. літ-ри, 2009. – 616 с.
2. Добуш З. О. Стан і тенденції розвитку роздрібною торгівлі – детермінанта ефективності її регулювання / З. О. Добуш // Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – № 23.1. – С. 248–253.
3. Тараненко О. О. Тенденції та чинники розвитку роздрібною торгівлі в Україні / О. О. Тараненко // Економічний простір. – 2012. – № 64. – С. 126–131.
4. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>. – Назва з екрана.

*Т. Є. Іщейкін, к. е. н., ст. викладач
ПУЕТ, м. Полтава*

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РОЗДРІБНИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ МЕРЕЖ В УКРАЇНІ

Роздрібна торгівля є одним із найбільш перспективних секторів української економіки, що динамічно розвивається та віді-